
Riktlinje för skolskjutsar

Reglemente

Kommunala beslut som utöver kommunallag och andra författningar styr och reglerar kommunala verksamheter. Innefattar Nämndreglementen, Delegeringsordningar, Bolagsordningar, Ägardirektiv, Föreskrifter, Kommunala taxor och avgifter.

Policy

Anger principer och värdegrundsbaserat förhållningssätt och tjänar som vägledning inom det aktuella området.

Plan

Beskriver strategier för arbetet med utvecklingen av Värnamo som kommun, och utvecklingsarbete inom kommunens organisation.

Åtgärdsplan

Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Riktlinje

Beskriver hur förvaltning bedriver den befintliga verksamheten, eller ett visst område, så att den bedrivs effektivt och med god kvalitet.

Fastställd av: Barn- och utbildningsnämnden

Dokumentet gäller från: 2023-03-09 § 55

Dokumentet gäller för: Barn- och utbildningsförvaltningen

Dokumentansvarig: Skolskjutssamordnare

Lagar och förordningar om skolskjutsning

Bestämmelser om rätt till skolskjuts finns reglerat i *skollagen* (SFS 2010:800) för elev i grundskolan, grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Rätten för elev i gymnasieskolan att få ersättning för dagliga resor till och från skolan regleras i *lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor* (SFS 1991:1110) samt i *förordning om kommunens skyldighet att svara för vissa elevresor* (SFS 1991:1120).

Förordning om skolskjutsning (1970:340) ger vissa direktiv angående utformning av skolskjuts samt om fordonens utrustning. Ytterligare föreskrifter angående fordon och trafiksäkerhet finns i *trafiksäkerhetsverkets föreskrifter om skolskjutsning* (TSVFS 1988:17). Skolskjuts vid växelvis boende beskrivs i cirkulär 2004:64 från Svenska Kommunförbundet.

Anordnande av skolskjuts och rätt till skolskjuts

Skollagen anger inte närmare detaljer när skolskjuts ska anordnas. Lagen ger kommunerna möjlighet att utifrån elevens förutsättningar och lokala förhållanden själv bedöma när skolskjuts ska anordnas och vilka elever som ska få åka skolskjuts.

Utdrag ur skollagen 10 kap 32 §: *"Elever i grundskola med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.*

Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i annan kommuns grundskola... I de fall då det kan ske utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen även anordna skolskjuts i dessa fall.

Elevens hemkommun ska ombesörja att skolskjuts anordnas."

Samma regler gäller enligt skollagen 11 kap för elev i grundsärskolan, enligt skollagen 18 kap för elev i gymnasiesärskolan och enligt skollagen 9 kap för elev i förskoleklass.

Kommunens skyldighet beträffande gymnasieelevers resor regleras i lag om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor enligt 2 §: *"För en elev som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen (1999:1395), ska den kommun som enligt 29 kap 6 § skollagen (2010:800) är elevens hemkommun, ansvara för elevens kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan. Ansvaret gäller för sådana resor där färdvägen är minst sex kilometer. Stödet ska ges kontant eller på annat lämpligt sätt enligt kommunens bestämmande."*

Rätt till skolskjuts för grundskolans elever

Skolskjuts beviljas inte inom Värnamo tätort.

Avstånd

Eleven kan ha rätt till skolskjuts om avståndet mellan hemmet och den anvisade skolan är minst:

2 km för elev i förskoleklass-åk 3

3 km för elev i åk 4-6

4 km för elev i åk 7-9

Avstånden avser närmaste gång- och cykelväg mellan hemmet och anvisad skola. Bedömning görs också med tanke på skollagens krav på säker väg till skolan.

Av- och påstigning i anslutning till bostaden

Skolskjutsberättigad elev i förskoleklass och grundskola kan anvisas av- och påstigningsplats inom ett avstånd från bostaden av högst följande antal kilometer:

2 km för elev i förskoleklass-åk 3

3 km för elev i åk 4-6

4 km för elev i åk 7-9

Bedömningen av avståndet mellan bostad och av- och påstigningsplats görs med utgångspunkt från kortaste gång- eller cykelväg. Bedömning görs också med tanke på skollagens krav på säker väg till skolan.

Skolgång vid annan skola än anvisad

Om en elev väljer och beviljas skolgång vid annan skolenhet än den anvisade har inte eleven samma rätt till skolskjuts. Om elev har rätt till skolskjuts till den anvisade skolan och kostnaderna för skolskjuts till den valda skolan inte innebär några ekonomiska svårigheter, kan undantag medges om detta är organisatoriskt möjligt. Efter särskilda beslut kan skolskjuts/länstrafikkort medges i följande fall:

- Om skolgång i annan skola erbjuds av barn- och utbildningsförvaltningen för att uppnå en förenklad skolorganisation och ett effektivare lokalutnyttjande.
- Om elev av särskilda eller synnerliga skäl placeras vid annan skola och detta styrks av beslut från rektor.
- Om elev väljer att gå i annan skola än den kommunen annars skulle ha placerat eleven i, kan eleven få åka skolskjuts i redan befintlig tur i mån av plats.

Fritidshem

Elev som deltar i undervisning i fritidshem är inte berättigad till skolskjuts även om fritidshemmet är beläget inom skolenheten.

Schemaförändringar som medför berättigande till skolskjuts ska meddelas minst två veckor i förväg.

Funktionsnedsättning/annan särskild omständighet

Kommunen har i vissa speciella fall skyldighet att anordna skolskjuts även om avståndet eller trafikförhållanden inte berättigar till skolskjuts. Behov av skolskjuts vid funktionsnedsättning och/eller annan särskild omständighet ska styrkas med adekvata intyg och yttrande från ansvarig rektor.

Kortvarig funktionsnedsättning berättigar inte till skolskjuts.

Vid behov av skjuts i samband med olycksfall ansvarar vårdnadshavaren eventuellt i samverkan med försäkringsbolaget för att sådan vid behov anordnas.

Växelvis boende/annan särskild omständighet

Med växelvis boende menas att eleven vistas ungefär lika mycket tid hos båda vårdnadshavarna och att boendet är varaktigt.

Eleven är folkbokförd hos en av vårdnadshavarna.

Vid växelvis boende inom kommunen ska behovet av skolskjuts prövas från båda vårdnadshavarnas folkbokföringsadresser under förutsättning att eleven får sin skolgång vid anvisad skola utifrån någon av vårdnadshavarnas adresser.

Kommunen är inte skyldig att anordna skolskjuts mellan olika kommuner.

Avstånd

Eleven kan ha rätt till skolskjuts vid växelvis boende utanför skolans upptagningsområde, om avståndet mellan bostaden och skolan överstiger följande antal km:

2 km för elev i förskoleklass-åk 3

3 km för elev i åk 4-6

4 km för elev i åk 7-9

Avstånden avser närmaste gång- och cykelväg mellan hemmet och anvisad skola. Bedömning görs också med tanke på skollagens krav på säker väg till skolan.

Av- och påstigning i anslutning till bostaden

Skolskjutsberättigad elev, vid växelvis boende, i förskoleklass och grundskola kan anvisas av- och påstigningsplats inom ett avstånd från bostaden av högst följande antal kilometer:

2 km för elev i förskoleklass-åk 3

3 km för elev i åk 4-6

4 km för elev i åk 7-9

Bedömningen av avståndet mellan bostad och av- och påstigningsplats görs med utgångspunkt från kortaste gång- eller cykelväg. Bedömning görs också med tanke på skollagens krav på säker väg till skolan.

Av- och påstigningsplats

Vid de flesta skolor finns särskilda av- och påstigningsplatser. Vid bostaden eller i dess närhet ska markerade av- och påstigningsplatser användas. Där sådana inte finns avgör skolskjutentreprenören var av- och påstigning kan ske. Trafiksäkerhetsaspekten måste vara helt avgörande för av- och påstigning vilket kan innebära att elever måste samlas på ett angivet ställe. För vissa elever kan ett gångavstånd till av- och påstigningsplatsen uppkomma. I tveksamma fall ska samråd ske med skolskjutsansvarig och/eller rektor. Vårdnadshavaren ansvarar för elevs skolväg mellan bostaden och av- och påstigningsplatsen i anslutning till denna.

Annan skolskjutsning

Till skolskjutsturer räknas även resor som är orsakade av att undervisning är förlagd till annan skolenhet.

Till skolskjutsturer räknas inte studieresor, klassutflykter eller badresor.

Grund- och gymnasiesärskolans skolskjuts

För elev mottagen i grund- och gymnasiesärskolan görs individuella lösningar.

Med bostad avses folkbokföringsadress.

Elev som har rätt till ersättning får medfölja grundskolans skolskjutsar under förutsättning att lediga platser finns i fordonen och att tiderna passar.

Förlorat färdbevis

Om elev förlorar sitt färdbevis ska eleven omedelbart kontakta skolan som spärrar kortet.

En avgift på 250 kronor tas ut som administrationskostnad för gymnasieelev som förlorat sitt färdbevis.-Avgiften betalas mot faktura som skickas till eleven.

Väntetider

Några generellt fastställda regler om väntetider finns inte i kommunen. Av organisatoriska och ekonomiska skäl måste väntetider få förekomma. Skolskjutsansvarig, rektor och entreprenören ska samråda vid behov. Vad som är acceptabelt måste avgöras från fall till fall. Äldre elever bör kunna vänta längre på skjuts än yngre elever. För elever med långa resor och långa skoldagar bör väntetiden vara kortare än för elever med korta resor och korta skoldagar. Tillsyn måste alltid finnas för yngre elever och elever med särskilda behov som väntar på skolskjuts vid skolan. Rektor ansvarar för tillsynen utifrån elevens ålder, mognad och övriga omständigheter.

Är skolskjutsen försenad vid tillskjuts bör eleven vänta ca 20 minuter vid påstigningsplatsen och därefter gå hem. Eleven eller vårdnadshavaren bör kontakta skolan eller skolskjutsentreprenören för besked. Uppstår försening vid hemskjuts ska skolexpeditionen kontaktas efter ca tio minuter.

Utbildning

Rektor ansvarar för att det vid varje terminsstart hålls en särskild utbildning/information för de elever som åker skolskjuts.

Utbildningen/informationen ska bland annat omfatta de trafiksäkerhets- och ordningsregler som gäller för skolskjuts. Vidare ska uppträdande i samband med eventuella olyckor tränas tillsammans med skolskjutsentreprenören/föraren en gång per läsår.

Skolskjutsfordon

Skolskjutssturer ska planeras så att det finns sittplats för samtliga elever. Fordonen ska vara utrustade med bälten som samtliga elever ska använda. Oavsett elevs ålder organiseras skolskjutsen med buss, minibuss eller bil.

Ordning, avvisning, skadegörelse och trafikolyckor

Under transporten är det föraren och det företag som bedriver skolskjutsen som är ansvarig för att gällande regler och bestämmelser följs.

Förarens anvisningar och tillsägelser måste respekteras av eleverna. Elev som inte följer givna anvisningar och regler och inte rättar sig efter förarens tillsägelser får dock inte avvisas från fordonet. Kontakt ska istället snarast möjligt tas med rektor och vårdnadshavare.

Uppstår direkt trafikfara under färd på grund av elevs beteende, har föraren dock möjlighet att tillgripa avvisning som en sista åtgärd. Rektor och vårdnadshavare ska omedelbart kontaktas.

Vid skadegörelse på fordon eller inredning kan Värnamo kommun normalt inte ställas till svars för detta. Kan skadegöraren identifieras blir det en fråga mellan eleven, dennes vårdnadshavare och entreprenören.

Beträffande ansvar och ersättning vid trafikolycka täcks detta av fordonets obligatoriska trafikförsäkring.

Rektor ansvarar för ordning och säkerhet vid av- och påstigning vid respektive skolor utifrån elevens ålder, mognad och övriga omständigheter.

Skolskjuts på enskild väg

Skolskjuts körs på enskild väg endast om den är av godtagbar kvalitet så att risk för skador inte uppkommer.

Om vägunderhållet väsentligen eftersatts inställs skolskjutsen och ansvaret för skoltransporten övergår till vårdnadshavaren.

Skolskjuts kan även inställas på väg eller del av väg under en på förhand angiven tidpunkt, t ex vintertid eller på grund av återkommande problem.

Ersättningsskjuts anordnas inte.

Kontroller

Rektor tillsammans med skolskjutsansvarig ansvarar för att kontroll och uppföljning genomförs varje läsår. Syftet är att tillse trafiksäkerheten runt skolor och skolskjutsar, bevaka att gällande bestämmelser följs samt att komma med förslag som ökar trafiksäkerheten.

I början av varje termin ska skolskjutsverksamheten inspekteras av rektor eller den som rektor har utsett. Rektor anmäler eventuella brister till skolskjutsansvarig.

Beställning av skolskjuts

Beställning av skolskjuts får göras av skolskjutsansvarig och av utsedd person vid de olika skolorna.

Resa som beställts av vårdnadshavare ersätts inte av Värnamo kommunen.

Force majeure

Om skolskjutsentreprenören/föraren bedömer att transport på grund av väderlek, vägens skick mm. inte kan utföras på ett trafiksäkert sätt inställs denna. Ersättningskjuts anordnas inte.

Överklagan

Enligt skollagen 28 kap kan beslut om skolskjuts överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Gymnasieelevers resor

Kommunen har ingen skyldighet att anordna skolskjuts för gymnasieelever utan endast ett ansvar för deras resekostnader.

Kommunens ansvar för kostnader för elevs dagliga resor omfattar all gymnasial utbildning som är berättigad till statlig studiehjälp. Kommunen beslutar lokalt om regler för bidrag och tillämpningen av dessa.

Regler för gymnasieelevers dagliga resor

Ersättning för resor utgår endast till heltidsstuderande, studiehjälpsberättigad elev som är folkbokförda i Värnamo kommun och längst till och med första kalenderhalvåret det år under vilket den studerande fyller 20 år.

Ersättning till dagliga resor för studiehjälpsberättigad elev utgår i 1:a hand i form av färdbevis med kollektivtrafik, under förutsättning att färdvägsavståndet mellan bostad och skola är minst sex (6) km närmaste gång och cykelväg.

Om färdbevis inte kan utnyttjas kan ersättning ges kontant. Detta uppgår högst till 1/30 av prisbasbeloppet, enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, för varje hel kalendermånad som eleven har kostnader för dagliga resor mellan bostaden och skolan under förutsättning att färdavståndet är minst sex (6) km närmaste gång och cykelväg.

För elev som är berättigad till färdbevis utgår dessutom kontant ersättning mellan bostad och hållplats om avståndet däremellan uppgår till minst 6 km.

Kontanersättning utgår, för faktiska resor efter specificerad ansökan, för resa mellan bostad – skola eller bostad – hållplats motsvarande den skattefria delen av det statliga bilersättningsavtalet med differentierad ersättning för bil, motorcykel eller moped. Finns flera elever i samma familj förutsätts samåkning vid resa med bil.

Ersättningen utbetalas en (1) gång per termin till myndig elev eller till vårdnadshavare för omyndig elev. Ersättning för resor kan inte kombineras med stöd till inackordering.

Den sammanlagda reseersättningen, d v s färdbevis för kollektivtrafik och kontant ersättning, uppgår högst till 1/30 av aktuellt prisbasbelopp för varje hel månad.